

A főiskolai hallgatók helyzete

Még nemrégén is úgy tartották, hogy ami az egyetemistákat összeköti, az a közös tanulás. Az egyetemisták élete, heidelbergi prizmán keresztül nézve, körülbelül így nézett ki: boldog, gondtalan élet, lumpolásokkal és szerelmi kalandokkal tele, párbajok, kirándulások, kihágások. Kellemes kirándulás, amely végül, majdnem megmagyarázhatatlan módon, diplomával végződött. És azután az egyetem elhagyása és a gondtalan, polgári élet unalmas óráiban: emlékezés azokra a régi, boldog, gondtalan egyetemi évekre.

A mai diákoknak a heidelbergi diáktípus teljesen idegen. A heidelbergi diákokról szóló elbeszélések az ő számukra: kitalált mesék. Ez nem azt jelenti természetesen, hogy ma nincsenek diákok, akik egyetemi éveiket ivással, kártyázással és szerelmi kalandokkal töltik el. De a diákok aránytalan nagy része már nem él ilyen boldog és idillikus életet. Rossz, nedves, egészségtelen lakások, kis sötét szobák, egész nap szaladgálás egyik tanítványtól a másikig, egyik menzából a másikba, vagy a sarki kiskorcsmákba, pénz nélkül és sohasem rendelkezve elég szabadidővel a tanulásra és az előadásokra — ime ez a mai diák élete. Anyagi gondtalanság helyett állandó pénzzavarok, gondtalan élet helyett örökös gondok, szórakozás helyett fáradtság, lehangoltság, egészséges élet helyett fokozódó testi romlás — míg végül ez a szerencsétlen pár esztendő le nem telik. És befejeződik diplomával a zsebben, tüdővésszel és egy társadalmi helyzettel, amely munkátlanságra és keresetnélküliségre kárhoztatja. Ez a meztelen valóság: heidelbergi szép mesék helyett — csatlakozás a munkanélküliek s ellátatlanok nagy táborához.

A mai élet nyomasztó kérdései közül különösen egy probléma mered az ifjúság elé. Ez a béke problémája. A különböző leszerelési konferenciák sikertelensége, a fasiszmus győzelme az egyes államokban (Német-, Olaszország, Japán), a háborúra úszítók mind erősebb és kíméletlenebb fellépése, a demokrata államok féltelme határozott tettektől, a mai társadalmi ellentétek minderősebb kiéleződése, a fegyverkezésekbe való óriási befektetések: mindez világosan mutatja, mi a jövője a dolgozó népnek és különösen az ifjúságnak. Mindezen jelek egy közeli háború lehetőségére mutatnak. Ezen veszély ellen az egész világ ifjúságának, de különösen az egyetemistáknak védekezniök kell és védekeznek is. Az ifjúság tudja, hogy ő az a hadsereg, amelyet a harctérre készítenek, az ifjúság látja, hogy a fegyverkezésekre kiadott milliárdok követelik áldozataikat, tudja, hogy az eljövendő háborúban ő lesz az ágyútöltelék. Ez a perspektiva érezteti leginkább az ifjúsággal a tömör és egységes sorokba való gyülekezés szükségességét. Eddig talán

széthúzott, különböző politikai, vallási, filozófiai mozgalmak felosztották, szociális és gazdasági helyzetük különbséget tett közöttük, de most látják mindnyájuk nehéz helyzetét: az iskolázás gyenge lehetőségeit, az elhelyezkedés lehetetlenségét és annak szörnyű lehetőségét, hogy nemsokára ágyúk áldozatául essenek. Ezért a genfi ifjúsági kongresszus jelszava: világ ifjúsága egyesüljete! — jó talajra talált az ifjúság soraiban, de különösen a beogradi egyetem hallgatói között. Megalakult a beogradi egyetemi hallgatók egységes frontja és kész harcolni az élet és tanulás körülményeinek megjavításáért és a közös ellenség: a fasizmus és a háborúval szemben küzdeni a békéért. A fasiszták soraiban levő ifjúság is kezd ébredni és kezdi megtalálni igazi helyét. Az egész világ ifjúsága harcba indul a szebb és jobb jövőért.

A beogradi főiskolai hallgatók helyzete

A beogradi főiskolai hallgatókat szociális helyzetük szerint a mai napig még nem osztályozták. Nehéz volna csak megközelítő adatokat is adni erre vonatkozólag. Mindenesetre a hallgatók többségét tisztviselők, sőt a legtöbb esetben kistisztviselők gyermekei alkotják, azután földművesek, kereskedők és iparosok gyermekei. Kevés a munkásgyermekek száma, ami érthető, ha ismerjük a jugoszláviai munkásság élet- és munkakörülményeit. Általában azt mondhatjuk, hogy a beogradi egyetem hallgatói a dolgozó nép gyermekei. Talán nem mondunk sokat azzal, hogy nehezen lehetne még egy egyetemet találni a világon, amelynek hallgatói szociális helyzetüknél fogva közelebb állnának a dolgozó néphez.

Gazdasági helyzetükről sokat írtak már a beogradi újságok. Ezen írásokból és különösen a POLITIKA cikkeiből meglehetősen pontos képet nyerhetünk erről a kérdéstről. Mi ezt a helyzetet csak főbb vonalaiban ismertetjük.

A beogradi egyetem négy fakultásán körülbelül 6000 hallgató iratkozott be. A jogi fakultáson 3200, filozófián 1030, technikán 900, orvosin 630 diák van. Az összes egyetemisták közül több mint 2300 egyáltalán nem fizet tandíjat, ami azt jelenti, hogy a diákok több mint 30 százaléka teljesen szegény és otthonról semmi támogatást nem kaphat. Ezeket leszámítva, a diákságnak fele abból a pénzből, amit hazulról kap, nem tud megélni. Így a hallgatók kétharmadrészének élete nincs gazdaságilag biztosítva és sajátmaguknak kell, vagy részben vagy egészben gondoskodni a tanulmányaikhoz szükséges anyagiakról. Ezt különböző munkák vállalásával, tejeladással, pincérkedéssel, parkett-tisztítással szerzik meg és így élnek meg valahogy. De az ilymódon anyagilag „biztosított” hallgatók nem tanulhatnak rendszeresen. Az egyetemisták maguk is megkísérelték már, hogy helyzetükön könnyítsenek a különböző menzák, valamint szövetkezetük, a „Samopomoć” által. Valamennyi eredményt el is értek már, de ez nem elegendő. Támogatás azonban sehonnan sem érkezik, viszont az önszegélyezés még megköze-

lítő mértékben sem kielégítő. A jelen körülmények között, külső segítség nélkül nem lehet nagyobb eredményt elérni.

A beogradi egyetemnek körülbelül 100 magyar hallgatója van, akiknek legnagyobb része éppen olyan gyenge anyagi körülmények között él, mint a többi egyetemista. Öt évvel ezelőtt alakították meg egyesületüket, remélve, hogy közös munkával könnyebben boldogulnak. Fő céljuk a szegény diákok segélyezése. Az utolsó két év munkája mutatja, hogy helyes munkát végeznek.

Politikai állásfoglalásukra nézve a beogradi egyetemisták ismertek, mint demokraták és antifasiszták. Talán nincsen egyetlen egyeteme sem Európának, ahol annyira szívükön viselnék a hallgatók a dolgozó nép érdekeit: a demokráciát, a szabadságot és a békét. A beogradi főiskolai hallgatók 95 százaléka antifasiszta és törekvéseikkel, harcaikkal és munkájukkal számtalanszor megmutatták milyen odaadó munkásai a békének és az előrehaladásnak és milyen határozottan küzdenek a fasizmus és a háború ellen. Megalakult a diákok egységfrontja, amelybe beléptek az összes demokrata csoportok és ennek a frontnak sikerült egyesíteni az összes egyetemistákat. Tömegével ez a legnagyobb egységes diákfront Európában és — Kinát nem számítva — az egész világon.

A dolgozó nép gyermekei ők, nehéz jelennel, sivár kilátásokkal. De egységesek és demokraták, helyzetük és feladatuk teljes tudatában őszinte védelmezői a dolgozók érdekeinek és a békének, megfélemlíthetetlen harcosok a reakció, fasizmus és a háborúelleni küzdelemnek. Ők az egész dolgozó iljúság egységének előharcosai.

(Folyt. köv.)

A magyar kultúrpolitika újabb reakciós hullámát vezette be az 1934 XIV tc. és a középiskolai tandíjrendelet, mely az u. n. szelekció elvét érvényesíti a középfokú iskolákban és már itt előkészíti az egyetemeken a horribilis tanulmányi költségek formájában uralkodó gazdasági „numerus clausust”, mely a főiskolákon a zárt szám elve a felvételi kontingens alkalmazása mellett a szegényebb középosztály képviselőit zárja el fokozatosan a magasabbfokú műveltség megszerzésének lehetőségétől. A szelekció elvének alkalmazása mellett ékesen tanúskodnak a főiskolai hallgatókról kiadott újabb statisztikák, s egyben jól mutatják azt az elhallgatott tény is, hogy ez a szelekció éppenséggel nem a szellemi kiválogatás eszköze, hanem az anyagilag gyengébb társadalmi rétegekből származó ifjakat tartja távol, illetve selejtezi ki a főiskolákról.

(„GONDOLAT”)

A „HID” a jugoszláviai magyar fiatalok kulturális és gazdasági érdekeiért harcol, ezért minden jugoszláviai magyar fiatalnak érdeke és kötelessége a „HID”-at támogatni!